

DAHA İYİ BİR TÜRKİYE MÜMKÜN

BAŞKANLIK YERİNE " SÜPER DEMOKRASİ "

umut oran

Aralık 2016

" Benim iki büyük eserim vardır; biri Türkiye Cumhuriyeti, diğeri Cumhuriyet Halk Partisi'dir "

Gazi Mustafa Kemal Atatürk

İÇİNDEKİLER

1- Yeni Yıl Mesajı	2
2- Daha İyi Bir Türkiye Mümkün; Başkanlık Yerine Süper Demokrasi	5
3- CHP'nin Sosyalist Enternasyonal'e üyelik başvurusunun 40.yılı	17

1- YENİ YIL MESAJI

Değerli Yoldaşım,

Dünyanın her yerinde, farklı adlar altında ve farklı zamanlarda olsa da, umutların tazelenmesi, iyiye olan inancın diri tutulması ve olumsuzlukların biteceğine dair beklentilerin ortaya konması bağlamında “yeni başlayan yıla” büyük anlamlar yüklenmiştir. Kültürümüzde de tıpkı baharın gelişinin kutlanması ve baharla birlikte bolluk, bereket ve mutluluğun artacağına düşünülmesi gibi, yeni başlayan yılın bir öncekinden daha iyi olacağına dair yaygın bir inanış vardır.

Ancak biliyorum ki iktidar bloğunun 15 yıldır yaptıkları ve muhalefet unsurlarının bir türlü gidişatı tersine çevirememesi, toplumda bıkkınlık ve karamsarlık duygusu oluşturuyor. Örgütlü bir karşı cephe yaratılmadığı için tek tek bireylerin hissettiği hoşnutsuzluk ve öfke; oturma odalarının ya da siyasi parti binalarının dışına çıkamıyor. Değişime olan büyük talep, anlamlı bir alternatif oluşturulamadığından dolayı, öfkenin yöneldiği odağın dağılmasına ve çoğu zaman iktidardan çok tüm muhalefet unsurlarının hedefe konmasına sebep oluyor.

Elbette bu çelişkili durumu yaşayan tarihteki tek ülke Türkiye’imiz değil. Hem yakın coğrafyamız hem de fikirsel olarak feyz aldığımız siyasi yapılar benzer zorluklarla defalarca karşılaşmışlar. Örneğin 29 Kasım’da, üye olarak 40.yılımızı doldurduğumuz Sosyalist Enternasyonal ve

150'den fazla üye parti, tıpkı bizim yaşadığımız gibi pek çok sorunla yüzleştiler. Pek çok yoldaş parti; faşizmin ve emperyalizmin ağır baskısına maruz kalmalarına rağmen yıllar süren kararlı mücadelelerden sonra feraha ulaştılar. Bu anlamda yalnız ya da çaresiz değiliz. Hem Cumhuriyet Halk Partisi'nin eşsiz tarihi hem de dünyanın dört bir yanındaki Sosyal Demokrat, Demokratik Sosyalist veya İşçi Partilerinin deneyimleri bizler için yol gösterici birer meşale olarak ışık saçmaya devam ediyorlar.

Ben de asla vazgeçmeyeceğimiz 6 okun ve onların yanına koyduğumuz sosyal adalet, eşitlik, özgürlük, emeğin üstünlüğü, barış ve dayanışma gibi evrensel Sosyal Demokrat ilkelerin bizleri ihtiyaç duyduğumuz muasır medeniyetlerin ötesine ulaştıracak formül olduğuna inanıyorum. Bu bağlamda CHP gibi devrimci bir partinin mensubiyetini ve daha adil bir dünya için ilerici politikalar öneren uluslararası bir ailenin üyeliğini, iktidara ulaşma yolunda büyük avantajlar olarak görüyorum.

Ancak bu iki büyük avantajı iktidarla taçlandırmak için özeleştiri yapmayı, her konuda değişimden yana olmayı ve geçmişten dersler çıkarmayı da vazgeçilmez olarak değerlendiriyorum. Tarihe baktığım zaman "Başkaları ne der?" diye kaygı duyan değil bedeli ne olursa olsun "doğrudan" yana tavır alan bir gelenek görüyorum. Geçmişte mazlum milletlere öncülük ettiğimiz gibi bugün de dünyanın tüm ezilen milletlerine önderlik edebileceğimize inanıyorum. İçine kapanmış, tek cephede sıkışmış ve sürekli savunmada kalarak yerinde saymak yerine iktidarı hedefleyerek, bir büyük iddiayı ortaya koyarak ve asla boyun eğmeyerek Cumhuriyetimizi yeniden yüceltebileceğimizi biliyorum.

O halde, uzun süredir yapılmayan şeyleri yaparak 2017'yi selamlamak hem partimiz hem de ülkemiz için çok büyük değişimlerin başlangıcı olabilir. İlerleyen sayfalarda son yılların en büyük tartışma konusu olan ve iktidar bloğunun tek kurtuluş yolu olarak gördüğü "Başkanlık Rejimine" geçiş hedefine karşı muhalefetin nasıl bir yol izlemesi gerektiğine dair fikirlerimi okuyabilirsiniz. Türkiye Cumhuriyeti'nin

varlık-yokluk mücadelesi verdiği bu dönemde Einstein'ın "Sürekli aynı şeyleri yaparak farklı sonuçlar elde edilemez!" sözünü kendime rehber edindiğim için sizlere de başarısızlığı tescillenmiş yöntemleri terk etmeyi ve sürekli değişimi sağlamayı öneriyorum. Başka bir Türkiye'nin mümkün olduğuna tüm kalbimle inanıyorum. Demokratik, laik, sosyal hukuk devletinin gerçek anlamda hayata geçirildiği, yurttaşların mutlu ve huzurlu olduğu bir Türkiye mümkün.

Ben, 2017'nin Cumhuriyet'e ve demokrasiye sahip çıkanları için büyük fırsatlar getireceğini düşünüyorum. Yeni yılın Türkiyemiz ve dünya için barış, adalet, özgürlük ve eşitlik yılı olmasını diliyor, siz partili yol arkadaşlarıma da ailenizle beraber sağlıklı, huzurlu ve umutlu bir yıl temenni ediyorum.

Saygılarımla,

Umut Oran

Sosyalist Enternasyonal Başkan Yardımcısı

2- DAHA İYİ BİR TÜRKİYE MÜMKÜN; BAŞKANLIK YERİNE SÜPER DEMOKRASİ

Dünyanın **en zengin**, insani gelişmişlik bakımından en üstteki 20 ülkesinin **17'si** parlamenter sistemle yönetiliyor. Bu ülkelerden sadece **2'sinde** başkanlık sistemi var.

Buna karşın dünyanın **en yoksul**, insani gelişmişlik bakımından en geride olan 20 ülkesine baktığımızda **14'ünde** başkanlık, **5'inde** ise yarı başkanlık sistemi var.

Akıl ve bilim bize şunu söylüyor;
Başkanlık, tek adam rejimi Türkiye'yi ORTAÇAĞA götürüyor.
Daha iyi bir Türkiye ancak GÜÇLÜ BİR PARLAMENTO SİSTEMİ ve CUMHURİYET ile mümkün.

Toplumsal uzlaşma metinleri olan Anayasalar; her ülkenin özgün, tarihsel, ekonomik ve kültürel gelişimine uygun olmalıdır. Demokratik bir ortamın bulunmadığı, milli iradenin özgürce karar almasının sağlanmadığı ve daha önemlisi Anayasa'ya, hukuka, hukukun üstünlüğüne ve yargıya açık düşmanlık gösteren bir anlayışın hâkim olduğu dönemlerde, bırakın "rejim değişikliği" anlamına gelecek düzenlemeleri, küçük çaplı değişikliklerden dahi uzak durulması demokrasinin bir gereğidir.

Ancak nerdeyse 10 yıldan beri sıklıkla kamuoyunun gündemine getirilen "Yeni Anayasa" ve "Başkanlık Sistemine Geçiş" tartışmaları toplumsal uzlaşma ile değil, toplumsal kutuplaşma yoluyla ve militanlaştırılmış %50+1 kişi vasıtasıyla gerçekleştirilmek istenmektedir. Çatışmacı bir dilin kullanıldığı ve hukukun her anlamda ayaklar altına alındığı bir dönemde, böylesine "üstenci" ve "dayatmacı" bir üslup, sanıldandan çok daha büyük riskler içermektedir.

Dünyanın hiçbir ülkesinde hukuksuzluğa dayalı bir "fiili durum" yaratılarak işlenen suçların "yasal kılıfa" uydurulması kabul edilemeyeceği gibi "kurucu iradeyi" yok sayarak "her şeyin üstünde bir başkanın" olacağı otoriter bir rejim değişikliği de kabul edilmeyecektir.

Gelinen noktada, mesele sıradan bir anayasa değişikliğini meselesini aşmıştır. Sadece kendinden olanı “milli irade” sayan, muhalefetin tamamını “düşman” olarak gören, karar alma süreçlerinin ve toplumsal yaşamın dışına iten anlayışın yeni bir dayatmasıyla karşı karşıya bulunmaktadır.

On beş yıldır aralıksız devam eden AKP iktidarı; devlet televizyonu ve haber ajansları da dâhil olmak üzere nerdeyse her medya organını kendisine bağlamanın verdiği güçle propaganda tekeli bir silah olarak topluma yöneltmiştir. Bu güç sayesinde ki “Yeni Anayasanın vazgeçilmez olduğu, parlamenter sistemin işe yaramadığı, Türkiye’nin sorunlarının ancak Başkanlık sistemiyle aşılabileceği” gibi gerçeği yansıtmayan iddialar mutlak doğruymuş gibi topluma enjekte edilebilmektedir.

Oysa AKP’nin ve yandaşlarının dile getirdiği sorunların tamamının sebebi: 12 Eylül 1980’de kurulan ve siyaset kurumunu Genel Başkanların değiştirilemezliği üzerine kurgulayan Siyasal Partiler Kanunudur. Adaletsizlik üreten %10 barajıdır. İşlevini yitirmiş Seçim Kanunlarıdır. Siyasi Ahlak Yasasının olmamasıdır. Yerel Yönetimler Reformunun gerçekleştirilmemesidir. Hatta adaletsizliği kurumsallaştıran ve Meclisi işlevsizleştiren TBMM İtüzüğüdür. Ve takdir edileceği üzere sayılan sorunların çözümü “kanun değişikliğidir” yani daha işleyen bir demokrasi için kişiye özel ısmarlama tek adamcılığa, partili Cumhurbaşkanlığına ya da Başkanlık rejimine geçmeye ihtiyaç yoktur.

Benzer şekilde iktidar bloğunun “istikrar” söylemi de doğru değildir. Zira ortada, 15 yıldır tek başına hükümet olan ve hukuku ayaklar altına alma pahasına her istediğini yapan bir siyasal parti vardır. Yani 66 yıllık çok partili dönemin nerdeyse 4’te 1’inde iktidar erkini sınırsızca kullanan bir parti hala “istikrarsızlığa” bir önlem olarak Başkanlığı öne sürüyorsa bu durum en hafif deyimle gerçeği tersyüz etmektir.

Öyleyse AKP’nin derdi nedir? Açıktır ki AKP, iktidar nimetlerini sonuna kadar kullanmasına rağmen, yönetme kabiliyetini kaybetmiştir. Kitlelere

anlatılan hamaset dolu hikâyelerin sonuna gelinmiştir ve liyakat sistemi ayaklar altına alındığı için devlet düzeni iflas etmek üzeredir. AKP, kendi yaptığı yanlışlar sonucunda ortaya çıkan sorunlarla boğuşmaktadır ve bunun bir mücadele olarak takdir edilmesini beklemektedir. Elbette Türkiye Cumhuriyeti Devleti, her türlü bölücü ve yıkıcı faaliyete karşı sonuna kadar mücadele edecektir ancak sorunları yaratan siyasilerin de siyasi sorumluluklarının bir karşılığı olmalıdır.

Fakat demokrasiyi sadece bir araç olarak gören AKP, elindeki son imkânları da kullanarak yeni bir aşamaya geçmeye, OHAL'in verdiği geniş yetkileri Başkanlık adı altında kurumsallaştırmaya ve ne yaparlarsa yapsınlar asla hesap vermeyecekleri bir yeni döneme geçmeye uğraşmaktadır. Her zaman olduğu gibi AKP'nin en büyük güvencesi "milli irade" adını verdiği ama sadece kendisine oy verenlerin oluşturduğu kemik kitledir. Medyada sürekli %50 olarak formüle edilen kitle esas itibarıyla AKP'nin tabanı değildir. AKP'nin tarikatlara ve çıkara dayalı sisteminin merkezinde, tüm varlığı AKP'nin hukuksuzluğuna dayalı çok daha küçük bir kadro bulunmaktadır. Geriye kalan kesim alternatifsizliğin, medya manipülasyonunun ve örgütsüzlüğün kurbanı olarak "kerhen" AKP'ye oy vermektedir. Ancak bugüne kadar yaşanan süreç değerlendirildiğinde muhalefet unsurlarının söylem, örgütlenme

modeli, propaganda biçimi ve temsilciler bağlamında anılan kitleyi AKP'den koparamadığı açıktır.

Öyleyse “Başkanlık ve referandum” tartışmalarının yaşandığı bugünlerde meselenin doğru şekilde analiz edilerek geçmişte denenmiş ve başarısız olmuş söylemlerin, eylemlerin ve temsilcilerin terk edilmesi, Başkanlık sistemine karşı ortak bir söylemin ve cephenin inşa edilmesi ve AKP'nin projelerinin, söyleminin ve gündeminin takipçisi olmak yerine kendi özgün gündemimizin, projelerimizin, hayallerimizin ve iddialarımızın peşine düşülmesi aklın ve yaşanan onca kötü tecrübenin gereğidir...

Türk halkı, AKP'nin artan zulmüne karşı her zamankinden çok daha fazla, değişime hazırdır. Emperyalizme,faşizme ve yerli işbirlikçilerine karşı mücadele veren, devlet kuran ve sayısız devrimi yapan Cumhuriyet Halk Partisi'nin şanlı tarihi ve büyük bir kararlılıkla Atatürk'ün eserine sahip çıkan seçmenler, yeterli birikime ve güce sahiptir. Yapılması gereken tek şey, bu muazzam gücün harekete geçmesini engelleyen tüm zincirleri kırmak ve AKP'ye kerhen oy veren yurttaşlarla bütünleşmesini sağlamaktır. Bu büyük dönüşümün ilk adımıysa Başkanlık tartışmalarını “Evet-Hayır” denkleminden çıkarmak olmalıdır. Zira bu, AKP'nin dayatmasıdır ve oyunu en güçlü olduğuna inandığı “kutuplaşma” zemininde oynamak istemektedir. Muhalefet unsurlarının göreviyse 15 yıldır terk edilen bir gerçeği hatırlayarak, ne olursa olsun, topluma kendi hayallerini, kendi gerekçelerini ve ideallerini anlatmak olmalıdır.

O halde AKP'nin “Başkanlık” dayatmasının karşısına sadece “Hayır!” diyerek çıkmak yerine, demokrasimizin sağlıklı bir şekilde işlenmesini engelleyen tüm yasaların bir paket olarak değiştirilmesini talep eden ve “Süper Demokrasi” ya da “İşleyen Demokrasi ” olarak tanımlanabilecek bir mücadele zeminini ortaya koymak gerekmektedir.

Bir başka deyişle takipçilik reddedilip takip edilen olunmalı ve Türk milletine her anlamda yüksek standartları olan birülkenin nasıl inşa edileceği gösterilmelidir.

Bu noktada Süper Demokrasi'nin ya da İşleyen Demokrasinin ana hatlarının, bir tartışma zemini oluşturması anlamında, ele alınması faydalı olacaktır. Elbette ki Cumhuriyet Halk Partisi'nin fedakâr ve nitelikli tabanı uygun bir tartışma zemini sağlandığında çok değerli katkılar sunacak ve tüm eksiklikleri tamamlayacaktır.

Süper Demokrasi için Hangi Konularda Değişim Yapılmalıdır?

Süper demokrasi; Türkiye'deki parlamenter sistemin ve siyasal yapının işlevsizleşmesini sağlayan anti demokratik tüm yasaların değiştirildiği ve demokrasinin sağlıklı bir şekilde işleminin sağlandığı sistemdir. Ülkemizin ilerlemesini ve demokrasimizin olgunlaşmasını engelleyen yasalar ortadan kaldırıldığında Türkiye'nin önü açılacak ve atıl vaziyette bekleyen potansiyel açığa çıkacaktır. Zira işleyen demokrasi aynı zamanda "demokratik değişime" imkân veren demokrasidir. Türkiye'nin ihtiyacı da budur. Demokrasimizi dünya standartlarına taşıyacak öneriler şu şekildedir:

1) Anayasa'nın Anti-Demokratik Maddeleri Değiştirilmelidir

1980 Darbesinin ürünü olan mevcut Anayasa, farklı partiler tarafından defalarca değiştirilmiştir. Bu anlamda tüm Anayasa'nın tamamının değil Anayasa'nın zamana ve gerçeklere uygun olmayan anti-demokratik maddelerinin bir paket olarak değiştirilmesi ve uyumsuzlukların ortadan kaldırılması bir zorunluluktur. Örneğin mevcut Anayasa'da yer alan ve sembolik Cumhurbaşkanına gereğinden fazla güç ve yetki veren maddeler derhal değiştirilerek Anayasa'dan kaynaklı uyumsuzlukların önüne geçilmelidir.

Anayasaların çerçeve metinler olduğu ve kanunla düzenlenebilecek olan konuların anayasayla düzenlenmesinin demokrasiye hizmet etmediği gerçeğinden yola çıkarak sadeleştirme faaliyetinde bulunmak pek çok gereksiz tartışmayı ve çatışmayı da ortadan kaldırabilecek kabiliyettir.

Sadeleştirme ve değişim paketi Anayasayı günlük siyasi tartışmaların

odağından çıkarmak anlamında düşünülenden çok daha büyük bir etkiye sahip olacaktır. Zira Türk siyasetinde Anayasa'yı suçlamak gibi kötü bir alışkanlık mevcuttur. Geçmiş deneyimlerimizin tamamı da ülkenin temel sorunlarına çözüm bulamayan siyasi liderlerin Anayasa'yı her sorunun sebebi gibi göstererek kendi sorumluluklarının üstünü örtmeyi tercih ettiklerini göstermektedir. Bu kötü alışkanlık bir kerede ve sonsuza kadar terk edilebilirse Türkiye'nin gündemi de gereksiz tartışmalardan arınmış olacaktır.

2) Siyasal Partiler Kanunu: Değiştirilmelidir.

Yurttaşların sorunlarını çözmek yerine bizzat o sorunların sebebi haline gelmeye başlayan siyaset kurumunun zamanın gerisinde kalmasının en önemli sebebi: Darbe döneminin ve zihniyetinin ürünü olan "Siyasi Partiler Kanunu"dur. 1980 darbesinin planlayıcıları, ülkeyi baskıyla yönetmenin doğruluğuna inandıkları gibi, siyasi partilerin de baskıyla yönetilmesi gerektiğini düşünüyorlardı. Böylece her şeyi kontrol eden devletin yanında, her şeyi kontrol eden "Genel Başkanlar" olsun diye Siyasal Partiler Kanunu'nu şekillendirdiler. Yapılmak istenen şey basitti: Yurttaş devlete, partililer de Genel Başkanlara karşı çıkmamasınlar! Devlet ne isterse yapsın, Genel Başkanlar da ne kadar başarısız olurlarsa olsunlar koltuklarında kalabilsinler! Bu amaca uygun olarak oluşturulan despotik sistem sonucunda Genel Başkanlar 1250 delegeyi belirlerken delegeler de Genel Başkanları seçmektedir. Ancak geniş halk kitlelerine ve parti seçmenine kimsenin bir şey sormadığı bir işleyiş hâkimdir.

Yani sen beni seç, ben seni seçeyim anlayışı mevcuttur. Oysa dünyanın dört bir yanında tüm seçmenleri işin içine katmak için uğraşan pek çok siyasi gelenek var. Örneğin komşumuz Yunanistan'ın Sosyalist Enternasyonal'e üye olan partisi PASOK, 68 bin üyesi olmasına rağmen Genel Başkanlık seçimlerini tüm Yunanistan'a açarak yaklaşık 1 milyon Yunanistan vatandaşının oy vermesini sağladı. Doğaldır ki böylesine yüksek bir katılım, siyasetçilerin küçük bir grubu değil topyekûn milleti memnun etmek için çalışmasını zorunlu kılacaktır. Katılımın her aşamada tabana yayılması demokrasinin de, demokratik düşünme ve davranma biçimlerinin de yaygınlaşması anlamına gelecekti. Sonuç da öyle oldu.

Ancak anti-demokratik Siyasal Partiler Kanunu sebebiyle Türkiye, Yunanistan'ın bile gerisine düştü. Eleştiriyi, bilimi, akli ve değişimi reddeden bu yaklaşım aynı zamanda siyasetin topyekûn donması ve değişen zamana paralel olarak gerilemesi ve itibar kaybetmesi anlamına gelecekti. Ülkenin ve yurttaşların pek çok sorunu çözüm beklemesine rağmen siyasetin çözüm odağı olmaktan çıkması, maalesef 12 Eylülcülerin başarılı olduğunu göstermektedir.

Siyasetin çarklarının işleyememesi yani sağlıklı bir değişim ve etkileşim mekanizmasının olmaması sadece siyasi partileri değil toplumun tamamını etkilemeye başladı. Örgütlü siyasetin imkânsız olduğu bu düzende etnik, mezhepsel ve diğer alt kimliklere dayalı kliklerin egemenliğinin önü açılmış oldu. Cemaat yapılanmalarının, mafyatik grupların ve pek çok çıkar grubunun siyasette etkili olabilmesine rağmen sıradan yurttaşların siyasete etki edememesi Siyasal Partiler Kanunu'nun anti-demokratik ve değişmeyen yapısıdır. Ortada milyonlarca seçmenin oy verdiği partiler vardır ama tüm seçmenler bir araya gelse de değiştiremeyecekleri bir siyaset mekanizması da mevcuttur. Bu siyaset sistemi, kaos, yandaşlık, muhafazakarlık ve durağanlık üretmektedir. Oysa Türkiye'nin vakit kaybetmeden ilerlemeye, sorunlarını çözmeye ve bilimin ışığında yepyeni kurumlar inşa etmeye ihtiyacı vardır. Siyasetin bu değişimin motor gücünü oluşturabilmesi için yapılması gereken şey Siyasal Partiler Kanunu'nun katılımcı, çoğulcu ve demokratik ilkelere uygun olarak değiştirilmesi ve siyasetin yeniden çözüm odağı haline getirilmesidir.

3) Seçim Kanunları: Değiştirilmelidir

Demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan serbest seçimler ve seçimlerin yürütülmesi süreci, her demokratik toplumda olduğu gibi açık, şeffaf ve denetlenebilir olmak zorundadır. Oysa neredeyse her yıl bir seçimin ya da referandumun yaşandığı ülkemizde seçimlerin şeffaf ve kuşkuya yer bırakmayacak şekilde adil olarak gerçekleştirildiği iddia edilememektedir. Her seçim döneminde askıya çıkarılan listeler, oy kullanma süreci, oyların tasnifi ve açıklanması, seçim altyapısının teknolojik güvenliği vb gibi konular sürekli gündemi meşgul etmekte ve

geniş toplum kesimleri seçimlerin güvenilirliği konusunda şüphe duymaktadır.

Öyle ki bu durum son yıllarda "Oy ve Ötesi" gibi halk girişimlerinin ve adil bir seçimin yaşanması için inisiyatiflerin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

Ancak gelinen noktada, özellikle FETÖ'nün devletin her kurumunda etkin olduğunun ortaya çıktığı bu günlerde, seçim kanunlarının tamamının çağın gereklerine, teknolojik gelişmelere ve demokrasinin ruhuna uygun olarak değiştirilmesi acil bir zorunluluktur. Milyonlarca insanın oy kullandığı ancak oyların sağlıklı bir şekilde tasnif edilip edilmediğinin ve millet iradesini tam olarak yansıtmayı yansıtmadığının bu denli tartışmalı olduğu bir ortamda siyaset de, demokrasi de normalleşemez.

Seçmen kütüklerinden, seçimlerin icrasına kadar her adımın her aşamada "denetime açık" olması ve "tam şeffaflığın" sağlanması zaruridir. Bu sayede, seçim sonuçları üzerinden ortaya çıkan kutuplaşmalar da engellenebilecektir. Ayrıca siyasi partilerin ve demokratik kitle örgütlerinin seçim süreçlerinin her aşamasında yer alması, denetim görevlerini yerine getirmesi ve haksızlıklara imkân verilmemesi de ayrıca önemlidir.

Aynı şekilde aday belirleme süreçlerinde tek karar verici olan Genel Başkanların vesayeti, yerel ve genel seçimlerde katılımı ve çoğulculuğu engellemektedir Seçmen Genel Başkanın belirlediği adaya oy vermek mecburiyetinde kalmaktadır.Basit, işlevsel, şeffaf ve adil bir seçim sistemi hayaldeğildir.

4) Seçim Barajı: Değiştirilmelidir

Seçim barajları; istikrar adı altında, siyasi çeşitliliğin ve farklılıkların bastırılması, toplumun belli anlayışlara mahkûm edilmesi ve siyasetin üretkenliğinin azaltılması anlamına gelmektedir. Dünyanın hiçbir demokratik ülkesinde %10 gibi ağır seçim barajları bulunmamaktadır.

Örneğin AB üyesi ülkelerin yarısından fazlasında herhangi bir baraj yoktur! Diğer yarısında %5'in altındadır. Bazı akademisyenler tarafından anti-demokratik ve baskıcı bir sisteme sahip olduğu iddiasıyla eleştirilen Rusya'da bile seçim barajı %7'dir. Zira yüksek barajlar, seçmenlerin iradesinin tam olarak sandığa yansımını engellediği gibi toplumun tektipleşmesini de sağlamaya yöneliktir. Oysa gelişmenin motor gücü eleştirmek, farklı olabilmek ve farklı düşünceler için mücadele etmek isteyen insanları bir araya getirebilmektir.

Yüzde 10 gibi çok yüksek seçim barajları normal şartlarda ayrı siyasi partilerde mücadele etmesi gerekirken sırf baraj sorunu sebebiyle yan yana durmak zorunda olan insanların tüm enerjilerini parti içi kavgalara yöneltmelerine de yol açmaktadır. Tam anlamıyla patinaj yapmak demek olan bu durum popülizmin yaygınlaşmasına, ilkel siyasetin yara almasına ve başarının tek ölçütünün geniş kitlelerden oy alabilmeye indirgenmesine sebep olmaktadır. Avrupa'da yaşanan tüm gelişmeler siyaset kurumunun yeni partilere ve yeni görüşlere açık olduğu müddetçe dinamizm kazanacağını göstermektedir. Daha düne kadar siyasi arenada yer almayan Yeşillerin, alternatif örgütlenme modelleri savunan hareketlerin, kısa zamanda büyük etkinliğe ulaşabilen ittifakların Türkiye'de de var olabilmemesinin temel koşullarından biri haksız ve adaletsiz %10 barajının kaldırılması ya da anlamlı bir orana düşürülmesidir. %10 barajı kaldığı müddetçe siyasetin normalleşmesi mümkün değildir.

5) Siyasi Etik ve Ahlak Yasası: Derhal Çıkarılmalıdır.

Halkı temsil ettiği iddiasındaki siyasetçiler için sahip olunan makamın ve imkânların kişisel çıkarlar için kullanılmaması, görev icra edilen dönemde her türlü denetime açık bir tutum sergilenmesi, yurttaşların güvenini sarsacak tutum ve davranışlardan kaçınılması, kamu vicdanını kanatacak iş ve eylemlerden uzak durulması sağlanmalıdır.

Oysa günümüzde siyasetçi denildiği zaman halkın büyük kısmının aklına gelen düşünceler olumsuzdur. Bu olumsuzluk, gerçekten vatan ve millet aşkıyla siyaset yapan siyasilere de büyük bir haksızlıktır. Seçim kampanyalarının finansmanı konusundaki sınırlamaların yanında,

hediye adı altında olsa dahi maddi değeri olan herhangi bir şeyin kabul edilmesinin yasaklanması gibi düzenlemelerin var olması, toplumda yerleşmiş bulunan “çıkar için siyaset yapan siyasetçi” algısını da değiştirecektir.

Değişen algılar, siyasete atılarak daha adil, özgür ve zengin bir ülke ve toplum yaratmak için kendini hazır hissedenlerin de önünü açacaktır. Taze kan anlamına gelecek olan bu durumda değişen yıllara rağmen asla gitmeyen “profesyonel siyasetçi” anlayışı da ortadan kalkacaktır. Türkiye'nin nerdeyse sınırsız insan kaynağını göz önüne aldığımızda siyasetin çok daha arzulanılan, prestij sağlayan ve başarılı insanların içinde olmak isteyeceği bir ortam olarak yeniden kurgulanması gerekir. Bunu sağlayacak olan da siyasi etik ve ahlak yasası çıkarmak yoluyla siyasetin bir “rant aracı” haline dönüşmesini engellemek olacaktır. Siyasetin içinden rant kavramı çıkarıldığında hızlı bir şekilde gerçek siyasetçilerin alanları doldurduğu ve halka hizmet için fedakarlık yaparak yollara düşen on binlerce başarılı insanın var olduğu görülecektir.

Bu durum aynı zamanda sahip olunan imkânları kaybetmemek için Genel Başkanlara biat etmeyi zorunlu kılan düzenin de değişmesi anlamına gelecektir. Siyaset, etik ve ahlak kurallara uygun yapılmaya özgür siyasetçiler, özgür seçimler yapacak ve asla iradelerini bir kişiye ya da gruba devretmeyeceklerdir. Türkiye'yi özgürleştirecek olan da budur.

6) Yerel yönetimler reformu: Derhal Çıkarılmalıdır.

Siyasetin tüm mevcut sorunlarının ve fazlasının yaşandığı alanlar yerel yönetimlerdir. Gelişmiş demokrasilerde görülen ortak özellik yerel yönetim birimlerinin sayısının ve yetkilerinin artırılmasıdır Türkiye'de yaşananlar tam tersidir. Örneğin benzer nüfus ve yüzölçümüne sahip olan Fransa'da 30.000'nin üzerinde belediye varken AKP'nin çıkardığı yasalar sonucunda Türkiye'deki belediye sayısı büyük şehir uygulamasıyla 3.500'den yaklaşık 1.500'e düşürülmüştür. Aynı zamanda

Türkiye'deki yerel yönetim sistemi; katılımı teşvik etmeyen, planlamaya ve yerel ihtiyaçlara dayanmayan bir anlayışa dayanmaktadır. Ne yazık ki gününbirlik olarak ve plansız şekilde alınan, yeniden seçilmeyi sağlayacağı düşünülen anlamsız kararlar ve yoğun popülizm sebebiyle yerel yönetimler halkın doğrudan hizmet aldığı ve alınan kararlarda etkili olduğu yapılar olmaktan çıkmıştır. Yerel yönetim birimleri, küçük grupların egemenliğinde, "rant ve fırsat" üretilen yerler haline dönüşmüştür. Aynı özelliklere sahip yerel yönetim birimleri arasında devasa farklılıklar çıplak gözle bile görülmektedir.

Yerel yöneticiler pek çok yerde halktan tamamen kopmuştur. Özellikle nüfusu yüksek olan yerlerde yöre halkı ne belediye başkanını ne de meclis üyelerini tanımaktadır. Zaten aday olarak seçilen kişilerin de hangi özellikleri sebebiyle o makamlara geldiklerine dair herhangi somut bir veri yoktur.

Yerel Yönetimler denilince ilk akla gelen şeylerden birinin "imar" olması da ayrıca düşündürücüdür. Nerdeyse koca bir toplum, tüm konsantrasyonunu "imar" değişiklikleri üzerine yöneltmiştir.

Daha fazla yerel demokrasi diye yola çıkan hemen her siyasi partinin bir süre sonra "daha az demokrasi" ve "daha çok imar" noktasına gelmesi tesadüf olarak görülmemelidir.

Öyleyse yerel yönetimlerin her anlamda değişmesi ve doğrudan demokrasiye yaklaşması, yöre sakinlerini her anlamda karar ama ve yönetim sürecinin içine dâhil etmesi, kamu yönetimin de uyumsuzluğun değil koordinasyonun bir unsuru haline dönüştürülmesi gerekmektedir.

Genel anlamda etkin verimli hizmet ve çözüm üretmeyen ve saydam bir şekilde denetlenmeyen yerel yönetimlerin reforma tabi tutulması demokrasi anlayışını da değiştirecektir. Yurttaşlar hak ve ödevlerinin anlamını yaşadıkları bölgede deneyimleyecekler ve yurttaş olmanın hazzını yaşayacaklardır.

7) TBMM İçtüzüğü: Derhal Değiştirilmelidir

TBMM İçtüzüğü'nün, Meclis faaliyetlerinin düzen içinde yürütülmesi amacıyla hazırlandığı iddia edilse de İçtüzük, Meclis'i işlevsizleştirmektedir. Muhalefet partilerinin denetim görevini yapmasının engellendiği, kürsünün sadece rakip partiye "ayar verme" yeri olarak görüldüğü bu düzenden hiçbir anlamlı sonuç alınamamaktadır.

MeclisTV'yi birkaç gün izleyen birisi bile Meclis'in görevini yerine getiremediğini, yasaların tartışılmadığını ve en kötüsü denetimin yapılamadığını kolaylıkla görebilmektedir.

Ne gündem belirleme yöntemi ne Yasa tasarıları ve teklifleri standart, sonuç alıcı ya da tutarlı değildir. Hükümete sorulan sorulara cevap verilmemektedir. Verilen cevapların çoğu da geç ve geçiştirme cevaplarıdır. Muhalefet partilerinin tüm önerileri otomatik olarak reddedilmektedir ve komisyonlar çalışmamaktadır.

Kısaca Meclis İçtüzüğü, yol göstermek ve düzenlemekten uzak, sistemi tıkayan bir noktadadır. Meclis, çoğunluk partisinin istediği her şeyi yapabildiği bir kanun fabrikası durumundadır ve milletvekilleri kendilerine de yasama faaliyetlerine de yabancılaşmaktadır. Büyük ideallerle Meclis kapısından içeri giren milletvekilleri kısa sürede çok büyük bir hayal kırıklığına uğramakta ve çalışma azimlerini kaybetmektedirler.

Oysa Meclisler sıradan kurumlar ya da binalar değildir. Demokrasinin mabedi olarak kabul edilmesi gereken Meclis'in işleyişı, ülkenin tamamının düzeni için örnektir ve vazgeçilmez olarak görülmelidir. Meclisini işletemeyen, demokratik yaklaşımı Meclisinde hâkim kılamayan devletler kendi halklarına da dünya halklarına da örnek olamazlar. Tam aksine çöküşün temel sebebi haline dönüşürler.

Öyleyse Meclis İçtüzüğü, sanılandan çok daha merkezi bir noktadadır. Türkiye'nin normalleşmesine giden yolun ana unsurlarından biri olarak Meclis İçtüzüğü mutlak suretle değiştirilmeli, demokratik standartları en üst seviyeye çıkarılmalıdır.

3- BAŐKANLIĐA KARŞI SÜPER DEMOKRASİYLE DAHA İYİ BİR TÜRKİYE MÜMKÜN. YETER Kİ CHP İSTESİN

CHP 27-30 Kasım 1976 tarihleri arasında 4 gün boyunca süren 23. Kurultayını yapıp program ve tüzüğünü değiştirirken, Batılı Dünya sistemiyle özdeş olma girişimi anlamına da gelen Enternasyonal'e üye olunması kararı da alınmıştır.

Birinci Genel Başkanımız ve CHP'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere hedef olarak gösterdiği **"muasır medeniyetlerin ötesi"**ne geçmek için yönümüzü döndüğümüz Sosyalist Enternasyonal'e neden üye olunması gerektiğini 3. Genel Başkanımız Bülent Ecevit bizzat şu şekilde açıklamıştı:

Ecevit'in Kurultay Önergesi

*"Sosyalist Enternasyonal'in ilkeleri CHP programındaki ilkelere uygundur. Ulaştırma ve kitle haberleşme araçlarında görülen hızlı gelişimin ulusları böylesine birbirine yakınlıştırdığı ve çağımızda **ulusal yararları ve dünya barışını korumak için yalnız devletten devlete ilişki kurmak yetmemektedir.** Kamuoyları, dış politikaların çiziminde, uluslararası konum belirlemelerinde giderek daha etkili olmaya başlamıştır. Demokratik ülkelerde kamuoyunu hem oluşturan hem yansıtan başlıca araçlardan biri de siyasal partilerdir. Bu nedenle her siyasal partinin kendi amaçlarına ve ilkelerine benzer amaçları ve ilkeleri benimseyen partilerle ilişkiler kurup geliştirmesi ülke yararının ve uluslararası yakınlaşmaların kaçınılmaz bir gereği olarak ortaya çıkmaktadır. Bütün bu nedenlerle CHP, kendisiyle benzer ilkeleri paylaşan ve bu doğrultuda bulunan partilerin oluşturduğu sosyalist Enternasyonal'e katılması partimiz ve ülke yararındır. Enternasyonal üyeliği dünyada hakça ve barışçı bir düzen kurulmasına katkımızı da kolaylaştıracaktır."*

Ecevit'in bu görüşü aradan geçen 40 yıla rağmen hala geçerliliğini korumaktadır. Evet CHP'nin, ülke çıkarlarını korumak adına gelişmiş demokrasilerle ve Batıyla olan bağlantısı gücü ve etkisi giderek artmaktadır. Ancak 40 yıl önce atılan adımları tamamlayarak özgürlük, adalet ve demokrasi yürüyüşümüzü "Süper Demorasiyle" taçlandırmak en temel sorumluluklarımızdan biridir.

DAHA İYİ BİR TÜRKİYE MÜMKÜN

Bir önceki bölümde ele alınan tüm maddeler bir paket olarak değiştirildiğinde ulaşılabilecek sonuç: "Süper Demokrasi" ya da "İşleyen Demokrasi" olacaktır.

- Süper Demokrasi: İlk kez uygulanacak olması bağlamında Türkiye için yepyeni bir sistemdir.
- Süper Demokrasi:Dünyanın Mars'a yolculuğu, digital devrimi, milenyum tartıştığı bir devirde, Türkiye'nin Ortaçağ'a geri götürülmesini engelleyecek yeni bir siyasal iddiadır.
- Süper Demokrasi: Kutuplaşmaların ve bölünmelerin önüne set çekecek bir yol haritasıdır.
- Süper Demokrasi: Katılımcı, çoğulcu, özgürlükçü ve anlayışlı demokrasinin anahtarıdır.
- Süper Demokrasi: Darbelerin ve vesayetlinin sonsuza kadar gündemden düşmesini sağlayacak bir rehberdir.
- Süper Demokrasi: Sosyal adaletin, sosyal güvenliğin ve sosyal devletin vazgeçilmez olacağı bir ülke demektir.

Türkiye'ye demokratik uzlaşma kültürünü ve hukuk devleti anlayışını yerleştirecek olan "Süper Demokrasi" paketinin öncü uygulamasını yapmak da "kurtuluşun ve kuruluşun"devrimci partisi olan CHP'ye düşmektedir.

Bu hedefe ulaşmak için en az 1 hafta sürecek olan 81 il, 958 ilçe ve yurtdışı örgütlerimizin tamamının katılacağı, dünyadaki Sosyal Demokrat, Demokratik Sosyalist ve İşçi Partilerinin organizasyon ve yönetim sistemlerinin de değerlendirileceği bir tüzük kurultayı toplanmalı, katılımcı, çoğulcu, özgürlükçü ve demokratik bir işleyiş hâkim kılacak değişikliklerönce Cumhuriyet Halk Partisinde başlamalıdır. Bunun anlamı CHP tüzüğünün demokratikleştirilmesi ve her seviyede katılımcılığın teşvik edilmesidir.

CHP, ülkemizin olağanüstü koşullarını göz önüne alarak, liyakat esasına göre tüm kadrolarını yenilemeli, gençleştirmeli ve kadınların önünü açmalıdır.

Tüm üyelerin parti yönetimine aktif katılımını sağlayacak olan değişiklikler ivedi olarak yapılarak tabandan tavana örgütlenme modeli işlerlik kazanmalıdır.

Başarı ve başarısızlık, objektif ölçütlere bağlanarak Genel Başkan da dâhil olmak üzere, başarı ve başarısızlık örgütün güvenoyuna tabi tutulmalıdır.

Tüm kademelerde önseçim yapılmalı, sistemin sağlıklı işlemesi için ilk etapta 2 milyon, kısa vadedeyse 5 milyon üyeye ulaşmak için çalışmalar yapılmalıdır.

1976'da yapılan onca eleştiriye ve atılan iftiraya rağmen Sosyalist Enternasyonal'e girme kararlılığı gösterdiğimiz gibi devrimci ve kararlı olmak, ezber bozmak, yeni bir gündem yaratmak ve özgüven içinde hareket etmek zorunludur. CHP'nin tarihi devrimler ve destansı mücadeleler tarihidir. Yedi düvele diz çöktüren bu millet doğaldır ki bugünkü zorlukları da aşacaktır.

Türkiye'yi Başkanlık sistemi dayatmasından kurtaracak olan ve mevcut sorunların sebeplerini ortadan kaldıracığı için yepyeni bir siyasi hayat inşa edecek olan Süper Demokrasi paketi, siyasal partileri de özgürleştirecek ve değişimin önünü açacaktır.

Bugün için başka bir çıkış yolu yoktur. Cumhuriyet sevdalılarını ve tüm yurttaşlarımızı refaha kavuşturacak olan yol, parlamenter sistemi hak ettiği noktaya ulaştıracak olan "Süper Demokrasi" yoludur.

Türk Milleti ve Cumhuriyet Halk Partisi, "Süper Demokrasi'yi" inşa edecek kudrettedir. İktidar bloğunun takipçiliğinin sonlandırılması ve milletimize hayallerimizi bizzat anlatma fırsatı vermesi bağlamında Süper Demokrasi paketi tüm ezberleri bozacaktır.

Unutulmamalıdır ki şartlar Mustafa Kemal Atatürk'ün ve kahraman silah arkadaşlarının Samsun'a çıktığı günden daha kötü değildir. Başkanlık sistemi de dâhil olmak üzere gericiyi yenmenin ilk adımı "zafere olan inançtır." "Kimsesizlerin kimsesi" olarak kurulan cumhuriyetimizi yeniden ilerleme rotasına sokacak olanlar 15 yıldır kimsesizleştirilmiş ve aşağılanmış kitlelerdir. Açlığa, işsizliğe, yoksulluğa ve mutsuzluğa itilen milyonların elbet söyleyecek bir sözü olacaktır. O son ve kader çizici söze öncülük etme vazifesi de tüm muhalif unsurların ama hepsinden önce Cumhuriyet Halk Partisi'nin tarihsel görevidir. Görevden kaçanlar da göreve dört elle sarılanlar da tarihteki yerlerini şaşmaz şekilde alacaklardır. Ancak doğan gün bize neyi gösterirse gösterecek Cumhuriyet'in onurlu evlatları bu ablukayı bir yerde mutlaka yaracaktır. Sarsılmaz inancımız ve kararlılığımız bu yödedir.

DAHA İYİ BİR TÜRKİYE MÜMKÜN YETER Kİ CHP İSTESİN

umut oran

Sosyalist Enternasyonal Başkan Yardımcısı
24. Dönem CHP İstanbul Milletvekili

 /umutoranchp

 /umutoran

 /umutorantr